

HAMK

Hämeen ammatti-
korkeakoulu

RTUN

REGIONAL
UNIVERSITY
NETWORK

EUROPEAN UNIVERSITY

Vaikuttavaa ammatillista koulutusta ja vaativaa erityistä tukea KOVA- hankkeessa

Taina Civil, Heta
Rintala, Sanna
Ryökkyinen, Mika
Tammilehto, HAMK
Marika Mäkinen, Anu
Lääkkölä, Simo
Liikanen, Spesia

HAMK Edu –
tutkimusyksikkö &
Ammattiopisto
Spesia

AMK- ja ammatillisen koulutuksen
tutkimuspäivät 2024

HAMK

Hämeen ammatti-
korkeakoulu

RUN
REGIONAL
UNIVERSITY
NETWORK
EUROPEAN UNIVERSITY

KOVA-hanke ja sen taustaa

KOVA-hanke pähkinänkuoressa

- **Nimi:** KOVA – Uutta ajattelua ammatillisen koulutuksen vaikuttavuuteen
- **Kesto:** 2024 - 2028
- **Toteuttajat:** Ammattiopisto Spesia, Hämeen ammattikorkeakoulu
- **Rahoittaja:** S. ja A. Bovalliuksen Säätiö sr.
- **Kohderyhmät:** Ammatillisen koulutuksen opiskelijat, tutkinnon tai koulutuksen suorittaneet, vaativaa erityistä tukea järjestävät ammatilliset oppilaitokset, työelämän ja palveluiden edustajat
- **Hankkeen verkkosivut:** <https://www.hamk.fi/projektit/kova/>

KOVA-hankkeen tavoitteet ja työpaketit

- **Pitkittäistutkimus.** **Laadullisen seurantatutkimuksen** tavoitteena on tutkia opiskelijoiden kuvaamia **koulutuksen vaikutuksia lyhyellä ja pidemmällä aikavälillä** ja ymmärtää koulutuksen vaikutuksia opiskelijoiden **oppimiseen, hyvinvointiin, osallisuuteen** ja heidän polkuihinsa.
- **Kehittäminen.** Kehittämistyön tavoitteena on **edistää ja tukea** työyhteisötason toiminnan ja **osaamisen kehittämistä** suhteessa koulutuksen laatuun ja vaikuttavuuteen. Työpaketissa **kartoitetaan nykyisten koulutuksen vaikuttavuutta koskevaa tietopohjaa** ja tiedonkeruita vaikuttavuuden näkökulmasta, kehitetään **uusia ratkaisuja vaikuttavuuden mittaamiseen** ja tulosten hyödyntämiseen osana oppilaitosten toimintaa.
- **Vaikuttaminen.** Viestintään ja vaikuttamiseen nivoutuvan työpaketin tavoitteena on **laajentaa ja syventää ymmärrystä koulutuksen vaikutuksista ja vaikuttavuudesta** kansallisella ja kansainvälisellä tasolla **viestinnän** ja vaikuttamisen avulla.

Ammatillisen koulutuksen laadunhallinnan keskeiset periaatteet

- Asiakaslähtöisyys
- Innovatiivisuus, uudistumiskyky ja toisilta oppiminen
- Tiedolla toimiminen
- Joustavuus, ennakoitavus ja reagointikyky
- Tasalaatuisuus
- Luottamus, avoimuus ja läpinäkyvyys

Opetus- ja kulttuuriministeriö. (2019). *Kohti huippulaatua. Ammatillisen koulutuksen laatustrategia vuoteen 2030*. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019:29.

KOVA – Koulutuksen vaikuttavuus

- Toimiiko ammatillinen koulutus niin kuin toivomme?
- Millaiset valmiudet koulutus antaa ja miten se kantaa elämässä ja työssä?
- Mitä on laadukas vaativa erityinen tuki?
- Millaiset vaikutukset koulutuksella on yksilöiden hyvinvoinnille, osaamiselle, sivistykselle ja yhteiskunnalliselle osallisuudelle?
- Miten sidosryhmät määrittelevät koulutuksen vaikuttavuuden?
- Miten vaativaa erityistä tukea ja sen vaikuttavuuden mittaamista tulisi kehittää?

Kehittäminen KOVAssa

- Koulutuksen vaikuttavuutta koskevan tiedon vaikutukset koulutuksen järjestäjän vakiintuneisiin käytänteisiin
 - Olemassa olevan tietopohjan kartoitus ja analysointi
 - Tilannekuvaus tietopohjan ja mittareiden hyödyntämisestä opetustyössä
- Vaikutuksia ja vaikuttavuutta koskevan tietopohjan ja mittainten kehittäminen
 - Tietopohjan laajentaminen ja uudet vaikuttavuuden mittaimet
- Kehitetyn tietopohjan ja mittainten hyödyntämistä koskevien toimintakäytäntöjen kehittäminen opetustoiminnassa ja johtamisessa
- Työyhteisön toiminnan ja osaamisen kehittäminen koulutuksen laadun ja vaikuttavuuden parantamiseksi (muutoslaboratoriot)

Keskeisiä käsitteitä ja lähtökohtia

- **Vaativa erityinen tuki**

- Pedagogisia ja yksilöityjä tukitoimia sekä järjestelyjä opiskelijoille, jotka tarvitsevat laaja-alaista erityistä tukea vaikeiden oppimisvaikeuksiensa, sairauksiensa tai vammojensa vuoksi (Opetushallitus, 2024)

- **Koulutuksen vaikutukset ja vaikuttavuus** (Laukkanen, 2014; Räcköläinen & Meriläinen, 2014)

- Vaikutukset = Lyhyen aikavälin konkreettiset muutokset
- Vaikuttavuus = Koulutuksen tavoitteiden saavuttaminen, pitkän aikavälin muutokset esim. ihmisten hyvinvoinnissa ja yhteiskunnallisessa hyödyssä

- **Koulutuksen vaikutusten arviointi** (Kirkpatrick, 1998)

- Reaktiot, oppiminen, käyttäytymisen ja tulokset

HAMK

Hämeen ammatti-
korkeakoulu

Kanssatutkimus

- Lähestymistapa, jossa pyritään **moninäkökulmaisuteen** sekä tutkimuksen tekemisessä että tiedontuotannossa (Kulmala ym., 2023)
 - Opiskelijat ja oppilaitoksen henkilöstö ovat merkittävässä roolissa tutkimuksessa
 - Tutkimustehtävistä ja sen rajouksista keskustellaan yhdessä
 - Tässä pitkittäistutkimuksessa pyritään luomaan “tutkimuskumppanuuksia” koko prosessin ajaksi
 - Ihmiset mukaan heitä koskeviin hankkeisiin ja päätöksentekoon
 - Kaikenlainen osallistuminen on yhtä arvokasta

HAMK

Hämeen ammatti-
korkeakoulu

RUN
REGIONAL
UNIVERSITY
NETWORK
EUROPEAN UNIVERSITY

KOVA-hankkeen tutkimus

Laadullinen seurantatutkimus: Pilottikysely

- **Kohderyhmä:** Spesia Järvenpään opiskelijat
- Kysely rakennettu KOVA-hankkeessa ja kehitetty opiskelijoiden palautteen pohjalta
- **Kyselyn sisältö:** Koulutusprosessiin liittyvät seikat ja opiskelijoiden kokema tärkeys ja tyytyväisyys niihin, avoimet kysymykset (esim. odotukset koulutuksen jälkeen)
- Kysely rekrytointivälineenä seurantatutkimukseen: vastaajat kutsutaan haastatteluihin (kevät 2025)

Pilottikyselyn lähtökohtia

Importance-performance analyysi (Martilla & James, 1977)

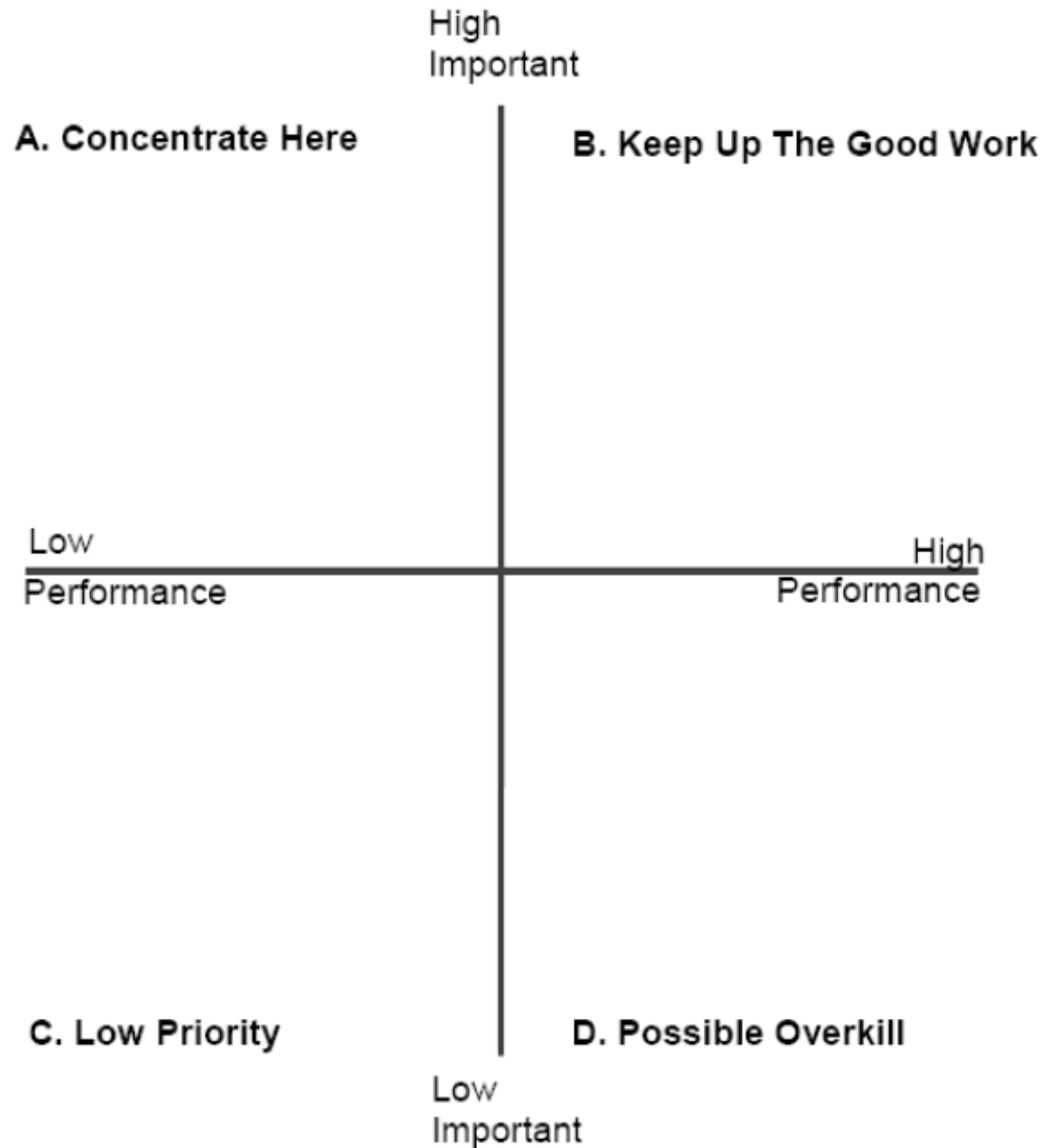
- Päästään kiinni siihen, mikä on koulutuksessa tärkeää, mihin ollaan tyytyväisiä ja mitä pitäisi kehittää

A. Asiaa kehitettävä, keskeinen heikkous

B. Korkea tärkeys, korkea suorituskky, keskeinen vahvuus

C. Ei välttämättä vaadi tarkempaa huomiota

D. Mahdollinen ylilyönti, resursseja voitaisiin hyödyntää muuallakin

Kirjallisuuskatsaus: AI-työkalun testaus

- Ammatillisen koulutuksen vaikutuksia ja vaikuttavuutta koskeva tutkimuskirjallisuus
- <https://scite.ai>: "How the effectiveness or impact of vocational education and training is defined in research?"

Päätulokset

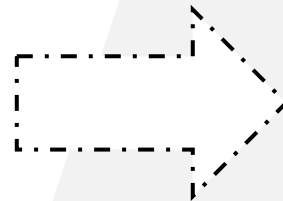
- Tuottavuus, talouskasvu, työmarkkinoiden tehokkuus ja kilpailukyky
- Inhimillisen pääoman kehittyminen, tulot
- Sosiaalinen inkluusio

Kirjallisuuskatsaus

- Ammatillisen koulutuksen vaikutuksia ja vaikuttavuutta koskeva tutkimuskirjallisuus
- Tarkoitus tehdä tietokantahakuja (esim. Scopus)
- Rajaukset: ammatillinen koulutus, empiiriset vertaisarvioidut artikkelit, suomi tai englanti

Alustavia havaintoja

- Ammatillisen koulutuksen vaikuttavuus valmistumisena, työllistymisenä ja jatkokoulutuksena, työllisyysasteena, työsuhteen laatuna (Scharnhorst & Kammermann, 2020)
- Opetusprosessit ja työelämäedustajien tyytyväisyys (Tran, 2021)
- Kirjallisuuskatsaus edelleen keskeneräinen, eli tutkimukseen voi vielä vaikuttaa

Mitä meidän tulisi mielestäsi ottaa huomioon?

HAMK

Hämeen ammatti-
korkeakoulu

RUN
REGIONAL
UNIVERSITY
NETWORK
EUROPEAN UNIVERSITY

KOVA-hankkeen seuraavia askelia

Seuraavia askelia

- Pilottikyselyn aineistonkeruu jatkuu syksyn 2024, ja keväällä 2025 aloitamme haastattelut
- Haastattelurungon kehittäminen tutkimusperustaisesti
 - Hyvinvointi, osallisuus, osaaminen, sivistys
- Tutkimustyö jatkuu kirjallisuuskatsausten parissa

Lämmin kiitos! Kysymyksiä?

Taina Civil, Heta Rintala, Sanna
Ryökkönen, Mika Tammilehto, HAMK
Marika Mäkinen, Anu Lääkkölä, Simo
Liikanen, Spesia

Katso lisää:

<https://www.hamk.fi/projektit/kova/>

Hämeen ammattikorkeakoulu

www.hamk.fi

 BOVALLIUS³

 SPESIA

Lähteet

- HAMK. (2024). KOVA - Uutta ajattelua ammatillisen koulutuksen vaikuttavuuteen. <https://www.hamk.fi/projektit/kova/>
- Kirkpatrick, D. L. (1998). *Evaluating training programs: The four levels*. Berrett-Koehler.
- Kulmala, M., Spišák, S. & Venäläinen, S. (toim.). (2023). *Kanssatutkimus: ihanteet ja käytännöt*. Tampere University Press. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-359-042-7>
- Laki ammatillisesta koulutuksesta 11.8.2017/531. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2017/20170531>
- Laukkanen, R. (2014). Näkökulmia koulutuksen vaikuttavuuden aikaansaamisen haasteeseen. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja*, 16(2), 64–73. <https://journal.fi/akakk/article/view/113690>
- Martilla, J. A., & James, J. C. (1977). Importance-Performance Analysis. *Journal of Marketing*, 41(1), 77-. <https://doi.org/10.2307/1250495>

Lähteet

- Opetushallitus. (2024). *Opiskelijan hyvinvointi ja tuki ammatillisessa koulutuksessa*. Haettu 26.8.2024 osoitteesta <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/opiskelijan-hyvinvointi-ja-tuki-ammattillisessa-koulutuksessa>
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. (2019). *Kohti huippulaatua. Ammatillisen koulutuksen laatustrategia vuoteen 2030*. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019:29. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-657-7>
- Rökköläinen, M., & Meriläinen, R. (2014). Koulutuksen vaikuttavuus – mitä se oikein on? *Ammattikasvatuksen aikakauskirja*, 16(2), 4–11. <https://journal.fi/akakk/article/view/113622>
- Scharnhorst, U., & Kammermann, M. (2020). Who is included in VET, who not? *Education and Training*, 62(6), 645–658. <https://doi.org/10.1108/ET-11-2019-0248>
- Tran, C.-T. T. D. (2021). Efficiency of the teaching-industry linkage in the Australian vocational education and training. *Empirical Research in Vocational Education and Training*, 13(1), 1–28. <https://doi.org/10.1186/s40461-021-00116-0>